

Prop 1 S, 2025-2026 (Innsendt eksemplar)

Norges Forsvarsforenings (NFF) innspill til høring om Forsvarsbudsjettet, Stortinget, 28. oktober 2025

Stortingsmelding nr 33, *Status og fremdrift, utfordringer og risiko i gjennomføringen av Langtidsplanen for forsvarssektoren (LTP)* ble behandlet Stortinget i juni. Her signaliseres bl.a:

- Det økonomiske handlingsrommet for strukturutviklingen er under press og det vil bli nødvendig å vurdere re-prioriteringer innenfor de vedtatte politiske ambisjonene.
- LTP skal tilpasses et utfordringsbilde i bevegelse.
- Status på hovedmålet om styrkestrukturens utholdenhet vurderes som ikke tilstrekkelig god.

I dette forslaget til forvarsbudsjett (Prop 1 S (2025-2026)) understøttes dette på nytt. Det kan til og med oppfattes som at utfordringene er voksende. Regjeringen følger i Prop. 1 S den økonomiske opptrappingsbanen som ble vedtatt i *forsvarsforliket*. Det er bra, men det er vanskelig å se at det tas grep for å løse de utfordringene den selv beskriver.

Langtidsplanens fleksibilitet

Hvilket forsvar bestilte Stortinget gjennom det enstemmige vedtaket om LTP for forsvarssektoren; *Forsvarsløftet*, som både signaliserer et *løfte* om å styrke Forsvaret og et *løft* for Forsvaret? Var det en pengesum på 1635 mrd over 12 år, eller var det en *struktur, et volum og en kampkraft* som skissert i LTP?

I LTP kommer det tydelig frem at utviklingen skal være fleksibel, og bl.a. ta hensyn til ny lærdom, teknologi og andre smarte måter å operere på.

All fleksibilitet som omtales i Prop 1 S ligger i å tilpasse utviklingen av Forsvaret til en bevilgning som synes å ligge fast. Det meste blir dyrere, bevilgningene inflasjonsjusteres, men militært materiell har en betydelig høyere kostnadsvekst enn samfunnets inflasjon og må hensyntas.

Forrige Stortings *intensjon* med LTP må ha vært å utvikle et forsvar med en kampkraft/effekt og utholdenhet, som svarer på de sikkerhetsutfordringene vi mener å kunne stå overfor i årene fremover. Økonomien alene kan ikke være styrende.

- **Det må åpnes for å justere både bevilgninger og strukturvalg. Fleksibiliteten i LTP kan ikke ensidig ligge i «design to cost»?**

Utholdenhet

For uansett hvor mye effekt vi snakker om, eller gjøre ting smartere og mer effektivt, så står Forsvaret foran meget store investeringer for å komme i mål med LTP.

Prop. 1 S sier i korthet at Forsvarets **evne til daglige operasjoner** er *tilfredsstillende*(fredstid), **beredskap og evne til å støtte alliert mottak** er *mindre tilfredsstillende*, og **utholdenheten** er *ikke tilfredsstillende*.

Særlig det siste er foruroligende, og er en klar erkjennelse av at Forsvaret pr i dag ikke har tilstrekkelige volum, lagre eller mennesker til å gjennomføre militære operasjoner over tid.

Vi registrerer nå at antall ubåter vurderes. Regjeringen har enda ikke gitt et offisielt tall for hvor mange fregatter de vil anskaffe. Det er heller ingen avklaring på anskaffelser for de 28 standard klasse fartøyene eller langtrekkende Luftvern, for å trekke frem noen store planlagte investeringer.

Uten en dybde og evne til å re-generere seg selv, mister selv et moderne forsvar raskt sin reelle kampkraft. Volum, beskyttelse og lagerhold er kjernepunkter her. I tillegg kommer næringslivets og det sivile samfunnets egen utholdenhet og evne til å forsyne og støtte Forsvaret.

Mye kan gjøres raskt for å bidra til å styrke utholdenhet. Mest åpenbart er å forsere oppfylling av lagre for ammunisjon, reservedeler, drivstoff, uniformer, håndvåpen og materiell til de reservestyrker som skal bygges opp. Avtaler og tiltak for å styrke sivil infrastruktur og samarbeid med næringslivet må komme på plass og iverksettes.

På personellsiden har Forsvaret styrket utdanning av offiserer og befal, som er en forutsetning for å ta imot flere soldater. Det trengs for å kunne bemanne en voksende struktur, og nå må vi også kunne forvente at et system for å nyttiggjøre seg reserver til mobiliserbare enheter settes i verk.

Drift og investeringer

I følge Prop. 1 S ble *driftsrammene* for Forsvaret økt i 2025 som følge av den sikkerhetspolitiske spente situasjonen, for at Forsvaret skal løse sine daglige oppgaver, og fordi at «alt» blir dyrere. En prioritering til *drift* går også til styrket vedlikehold, reservedeler og økt antall personell. Dette foreslås også i for 2026, samtidig som det signaliseres en lavere investeringsandel. Styrking av driftsrammene er positivt og bidrar til at Forsvaret virker.

Men en økning av driftsrammene innebærer også, jfr pkt 1.4, at «*investeringsandelen [også] i 2026 blir noe lavere enn LTP la til grunn*», og sier videre, «*at dersom denne utviklingen fortsetter, vil det redusere det økonomiske handlingsrommet for den planlagte strukturutviklingen*».

På godt norsk sier regjeringen her at planlagte investeringer til Forsvaret må skyves på og utsettes i tid, eller kuttes.

NATO toppmøtet i juni vedtok å bruke 3,5 % av BNP for å styrke den tradisjonelle forsvarsevnen, og 1,5 % til formål som understøtter den militære evnen og sivil motstandskraft innen 2035, men foreliggende budsjettforslag har få eller ingen spor av denne ambisjonsøkningen.

Ambisjonen for styrking av Forsvaret er allerede, i år to av LTP, i ferd med å legges *lavere enn* forutsatt. En slik utvikling er ikke noe nytt. Det er bare å lese historien til alle langtidsplaner bakover i tid.

- **Langtidsplanen er i ferd med å komme skjevt ut. Grunnlaget for videre utvikling legges i dette storting.**

Avslutning

- Norges Forsvarsforening mener at *Stortinget bør mene*, å ha vedtatt at *forsvarsforliket* er det Forsvaret vi faktisk har bruk for alene, som kan gi tilstrekkelig utholdenhet og støtte til allierte, og som gir et tydelig svar på en stadig mer alvorlig sikkerhetspolitisk utvikling. I tillegg bør alle partier arbeide for å fylle de forpliktelser Norge har sluttet seg til på toppmøte i Haag i juni 2025.
- NFF ber komiteen og partiene på Stortinget å ta stilling til hvordan *intensjonen* med styrkingen av Forsvaret og en fleksibel utvikling av LTP skal håndteres. En særlig oppmerksomhet må vies *balansen mellom investeringer og drift*, både i årets budsjettforhandlinger og i de tre påfølgende årene.
- Dette gjelder ikke minst når regjeringen på nyåret leverer sin andre rapport om *Status og fremdrift i gjennomføringen av LTP*. Stortinget bør her kreve tydelige svar og anbefalinger om finansiering, justeringer og re-prioriteringer - og konsekvenser av disse.